

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI

PROGRAMA

pentru examenul de definitivare în învățământ

SPECIALITATEA: INGINERIE ECONOMICĂ

în:

- *Industrie*
- *Domeniul Mecanic*
- *Construcții*
- *Management naval și portuar*
- *Transporturi*
- *Domeniul Electric, electronic și energetic*
- *Industria chimică și de materiale*
- *Agricultură*

PROFESORI

Aprobată prin O.M.E.C.T. nr.....

**BUCUREȘTI
2007**

I. NOTĂ INTRODUCȚIVĂ

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ, **specialitatea INGINERIE ECONOMICĂ** se adresează **specializărilor universitare de licență din domeniul „Inginerie și management”**: Inginerie economică industrială, inginerie economică în domeniul mecanic, Inginerie economică în construcții, Inginerie și management naval și portuar, Inginerie economică în domeniul transporturilor, Inginerie economică în domeniul electric, electronic și energetic, Inginerie economică în industria chimică și de materiale, Inginerie economică în agricultură, precum și specializărilor asimilate acestora.

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular și normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate și asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoașterii științifice și didactic/metodice a domeniului de referință, cât și parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne și cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară și utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât și pentru testarea/evaluarea concepției, cunoașterii, înțelegerii și interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate și inovate structurile și unitățile de competențe - cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile - corespunzătoare standardelor și statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor științei devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate din instituția școlară și substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice**. De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menționăm rolurile: evaluator intern și extern, consilier în procesul de învățare și, mai ales, în depășirea dificultăților în învățare, mediator didactic în procesul de adevărare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învățării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculară „Tehnologii”. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum și competențele metodice.

Tematica programei reflectă **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor științifice (aprox. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metodică și aplicațiile școlare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conținuturilor**, precum: relevanța conținuturilor pentru dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conținuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice și tehnologice în schimbare/în evoluție, integralitatea și coerența viziunii asupra cunoașterii de specialitate, abordate în relație cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea științifică, în raport cu schimbările/ inovațiile la nivel conceptual, metodologic și aplicativ și asigurarea calității în educație.

Competențe specifice:

- cunoașterea și aprofundarea de către candidați a conținuturilor științifice de specialitate și metodice pentru disciplinele/modulele de specialitate;
- realizarea de conexiuni între conținuturile disciplinelor/modulelor de specialitate și problemele de învățare specifice domeniului de pregătire;

- realizarea corelațiilor intra, inter și pluridisciplinare a conținuturilor;
- operarea cu standardele de pregătire profesională și programele școlare pentru proiectarea unui demers didactic adaptat nivelului de învățământ, calificării și specificului clasei;
- utilizarea tehnologiilor informaționale în demersul didactic;
- aplicarea adecvată a principiilor și metodelor specifice didacticii disciplinelor/modulelor tehnologice;
- elaborarea, selectarea și aplicarea unor metode de evaluare adecvate obiectivelor sau competențelor vizate;
- proiectarea și/sau selectarea unor conținuturi pentru programele opționale sau curriculum în dezvoltare locală de tipul aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
- comunicarea eficientă cu partenerii în activitatea educațională;
- aplicarea unor forme de management al clasei în funcție de activitatea de învățare proiectată;
- transmiterea, în funcție de particularitățile de vârstă ale elevilor, a conținuturilor astfel încât să dezvolte structuri operatorii, afective și atitudinale;
- dezvoltarea competențelor civice și interpersonale ale elevilor și conduita antreprenorială a acestora;
- stimularea potențialului fiecărui elev și dezvoltarea creativității.

II. TEME PENTRU DIDACTICA GENERALĂ ȘI METODICA PREDĂRII DISCIPLINELOR / MODULELOR DE SPECIALITATE

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învățământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învățământ centrat pe elev.
2. Curriculumul școlar:
 - a) elemente componente (curriculum național, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);
 - b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru și planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare);
 - c) obiectivele predării – învățării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară „Tehnologii”. Competențe generale, competențe specifice, unități de competență și competențe;
 - d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;
3. Operaționalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaționalizare și exemple.
4. Relația între competențe și conținuturi de instruire.
5. Metode și procedee de predare-învățare:
 - a) clasificarea și caracteristicile principalelor grupe de metode de învățământ;
 - b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;
 - c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehniciilor de învățare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;
 - d) utilizarea tehnologiilor informatice și de comunicare în procesul didactic; exemplificări.
6. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:
 - a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;
 - b) tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.
7. Medii de instruire reale și virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, ferme didactice, târguri și expoziții, șantiere (descriere și condiții de utilizare);

8. Forme de organizare a activității didactice: lecția și variantele de lecții; firma de exercițiu; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultațiile, vizitele și excursiile etc.).
9. Evaluarea rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de pregătire profesională:
 - a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: definire, funcții;
 - b) metode și tehnici de evaluare;
 - c) erori în evaluare și modalități de minimizare a lor;
 - d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fișe etc.);
 - e) calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;
 - f) tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.
10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea lecției (pentru diferite tipuri de lecții).
11. Modalități de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).
12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică și metodică).

Bibliografie

- 1 Adăscăliței, A., Instruire asistată de calculator, Editura Polirom, Iași, 2007
- 2 Boncota, I., Caiet metodic cu aplicații practice, Ed. ASE, București, 2003
- 3 Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006
- 4 Carcea, I.M., Consultanță și consiliere educațională, EDP, București, 2005
- 5 Ciobanu, Olga, Educație economică, Ed. ASE, București, 2000
- 6 Cucoș, C., Pedagogie, Ed. Polirom, Iași, 1996, revizuire 2002
- 7 Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, EDP, București, 2006
- 8 Crețu, C., Curriculum diferențiat și personalizat, Ed. Polirom, Iași, 1998
- 9 Druță, M-E., Didactica disciplinelor economice, Ed. ASE, București, 2002
- 10 Druță, M-E., Grünberg, C., Portofoliul seminariilor de didactica disciplinelor economice, Ed. ASE, București, 2002
- 11 Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1995
- 12 Iucu, R., Managementul și gestiunea clasei de elevi, Editura Polirom, Iași, 2000;
- 13 Jinga, I., Negreț, I., Învățarea eficientă, EDITIS, București, 1994
- 14 Jinga, I., Istrate, E., Instruirea și evaluarea asistată de calculator, Editura ALL, București, 2006
- 15 Joița, E., Eficiența instruirii, EDP, București, 1998
- 16 Manolescu, M., Evaluarea școlară, Editura Meteor, București, 2006
- 17 Neacșu, I., Instruire și învățare, ediția a II-a, revizuită, EDP, București, 1999
- 18 Nicola, I., Tratat de pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2000

19	Negreț, I.,	Didactica Nova, Editura Aramis, București, 2004
20	Potolea, D.,	Profesorul și strategiile conducerii învățării, în vol. Structuri, strategii și performanțe în învățământ (coord. Jinga, I., Vlăsceanu, L.), Ed. Academiei, București, 1989
21	Radu, I., T.,	Evaluarea în procesul didactic, EDP, București, 2000
22	Roșca, I., Zamfir, G., Apostol, C.G., Bodea, C.N.,	Informatica instruirii, Editura Economică, București, 2002
23	Toma, S.,	Profesorul factor de decizie, Editura Tehnică, București, 1999
24	Tomșa, G.,	Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură și presă „Viața Românească”, București, 1999
25	Zamfir, G.,	Instruirea asistată de calculator în domeniul economic, Ed. INFOREC, București, 2000
26	xxx	Curriculum național aprobat de M.E.C.T. (www.edu.ro)
27	xxx	Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare pentru aria curriculară „Tehnologii”, M.E.C.T.

III. TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Întreprinderea modernă

- concept;
- trăsături
- clasificare.

2. Mediul extern al întreprinderii

- relația cu clienții;
- relația cu băncile;
- relația cu instituțiile administrative;
- relația cu furnizorii;
- concurența.

3. Funcțiunile întreprinderii moderne

- funcțiunea de cercetare – dezvoltare: activități, sarcini, atribuții ;
- funcțiunea de producție: activități, sarcini, atribuții ;
- funcțiunea comercială: activități, sarcini, atribuții ;
- funcțiunea de marketing: activități, sarcini, atribuții ;
- funcțiunea financiar – contabilă: activități, sarcini, atribuții ;
- funcțiunea de personal: activități, sarcini, atribuții.

4. Organizarea structurală a întreprinderii

- conceptul de structură organizatorică;
- elementele de bază ale structurii organizatorice;
- structura funcțională și componentele sale: postul – concept, trăsături; funcția – concept, trăsături; compartimentul de muncă – tipuri; nivelul ierarhic – concept, piramidă ierarhică; pondere ierarhică – concept, mărime; relațiile organizatorice;
- structura operațională de producție, concepție și componentele sale: definiție, concept; compartimente; definirea conceptelor: secția de producție, secția de bază, secția auxiliară, secția deservire, atelier, loc de muncă;
- instrumente de formalizare a structurii organizatorice : organigrama ; fișa postului .

5. Teorie contabilă și metodă în contabilitate

- cadrul conceptual al contabilității (obiectul și metoda contabilității);
 - principii și reguli contabile. tratamente contabile;
 - contul și planul de conturi;
 - evaluarea și calculația în contabilitate;
 - balanța de verificare;
 - situații financiare.
- 6. Contabilitatea curentă a întreprinderii**
- contabilitatea capitalurilor proprii;
 - contabilitatea activelor imobilizate;
 - contabilitatea stocurilor și producției în curs de execuție;
 - contabilitatea decontărilor cu terții;
 - contabilitatea trezoreriei;
 - contabilitatea cheltuielilor, veniturilor și rezultatelor.
- 7. Sfera finanțelor publice**
- conceptul de finanțe publice;
 - funcția de repartitie;
 - funcția de control.
- 8. Bugetul de stat**
- concept;
 - tipuri.
- 9. Impozitele directe în România**
- impozitul pe profit;
 - impozitul pe salarii;
 - impozitul pe dividende;
 - impozitul pe venitul global;
 - dubla impunere a veniturilor.
- 10. Impozite indirecte în România**
- taxa pe valoarea adăugată;
 - taxele vamale;
 - accizele;
 - monopolurile fiscale;
 - taxele de timbru și de înregistrare.
- 11. Coordonatele politicii de marketing**
- conținutul, rolul și condițiile formulării politicii de marketing;
 - marketingul-mix - instrument de promovare a politicii de marketing;
- 12. Politica de produs**
- conținutul politicii de produs;
 - conceptul de produs în optica marketingului;
 - strategii de produs;
- 13. Politica de preț**
- locul prețului în mixul de marketing,
 - factorii de influență ai nivelului prețurilor,
 - strategii de prețuri;
- 14. Calitatea produselor**
- concept și dezvoltare,
 - aspecte economice ale calității produselor în economia de piață;
- 15. Asigurarea, certificarea și acreditarea calității produselor;**
- 16. Calitatea mărfurilor în relație cu protecția consumatorilor și a mediului înconjurător**
- Bibliografie**

1. Anghelache Gabriela, Pavel Belean - *Finanțele publice ale României*, Editura Economică, București, 2003
 2. Anghelache Gabriela, Pavel Belean - *Trezoreria statului – organizarea, funcționarea și sistemul contabil*, Editura Economică, București, 2004
 3. Basno, Cezar; Dardac, Nicolae; Floricel, Constantin - *Monedă, credit, bănci*, EDP, București, 1999
 4. Bistriceanu Gheorghe; Adochiței Mihai; Negrea, Emil - *Finanțele agenților economici*, Ed. Economică, București, 2001
 5. Bran Paul; Costică Ionela - *Relații monetar financiare internaționale*, Ed. Economică, București, 2000
 6. Ciobanu Ioan, Ciulu Ruxandra, - *Strategii competitive ale firmei*, Editura POLIROM, 2005
 7. Costică Ionela - *Politica monetară*, Ed. ASE, București, 2002
 8. Dardac Nicolae; Vâscu Teodora - *Monedă și credit vol. I*, Ed. ASE, București, 2002
 9. Dardac Nicolae; Vâscu Teodora - *Politica monetară vol. II*, Ed. ASE, București 2002
 10. Florescu, C. (coordonator) - *Marketing*, Editura Marketer, București, 1992.
 11. IASB – *Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS)*, Editura 2006, Editura CECCAR, București 2006
 12. K. Ebbeken, L. Possler, M.Ristea – *Calculația și managementul costurilor*, Ed. Teora, București, 2000
 13. Kotler, Ph.- *Managementul marketingului analiză, planificare, implementare, control*, Editura Teora, București, 1997 (traducere din limba engleza a ediției a VIII-a
 14. M. Ristea (coordonator) – *Contabilitatea financiară a întreprinderii*, Editura Universitară, București, 2005.
 15. M. Ristea și C. Dumitru – *Contabilitate aprofundată*, Editura Universitară, București 2005
 16. M. Ristea și C. Dumitru – *Contabilitatea afacerilor*, Editura Tribuna Economică, București, 2006.
 17. Marius Herbei, Dorel Mates, Luminița Mazuru - *Finanțe-monedă*, Editura Mirton, Timisoara, 2000
 18. Moșteanu Tatiana (coord.)- *Prețuri și concurență*, EDP, București, 2000
 19. Moșteanu, Tatiana - *Buget și trezorerie publică*, Ed. Tribuna Economică, București, 2002
 20. N. Feleagă și L. Feleagă – *Contabilitatea financiară– vol. I și II – O abordare europeană și internațională*, Editura INFOMEGA, București, 2006
 21. Nica Panaite, Iftimescu Aurelian; - *Management: Concepte și aplicații practice*; Editura Sedcom Libris - 2004
 22. Nicolescu Ovidiu (coordonator); - *Sistemul informațional managerial al organizației* Editura Economică; 2001
 23. O.Călin, G. Carstea – *Contabilitatea de gestiune și calculația costurilor*, Ed. ATLAS PRESS, București, 2003.
 24. O.Călin, M. Ristea - *Bazele contabilității*, Ed. Didactică și Pedagogie, București, 2004.
 25. Stroe Radu - *Modelarea deciziei financiare*, Ed. ASE, București, 2000
 26. Văcărel Iulian (coord.) - *Finanțe publice*, EDP, București, 2004
- *** - *Ghid practic de aplicare a reglementărilor contabile conforme cu directivele europene*, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor Publice nr. 1752/ 2005, Editura IRECSON, București, 2006
- *** - *Legea finanțelor publice în vigoare*
- *** - *Legile anuale privind bugetul de stat*
- *** - *Raportul anual privind proiectul Legii bugetului de stat*, Ministerul Finanțelor Publice, www.guv.ro
- *** - *Alte publicații, manuale și auxiliare curriculare în vigoare, aprobate de MECT.*